

ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ ЦИФРОВОГО ГУМАНІЗМУ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

ВІТАЛІНА, НІКІТЕНКО¹
ВАЛЕНТИНА, ВОРОНКОВА²
ОЛЕНА, ТУПАХІНА³
ОЛЕКСАНДРА, СОРОКІНА⁴

Анотація

У статті досліджується вплив цифрових технологій на сучасне європейське суспільство та шляхи їхнього гуманізації. Автори аналізують різноманітні ініціативи та проекти у Європі, спрямовані на забезпечення гармонійного взаємозв'язку між людьми та технологіями. Серед основних тем дослідження – етичні аспекти використання штучного інтелекту, захист приватності в онлайн середовищі, розвиток цифрової грамотності та рівний доступ до інформаційних ресурсів. Стаття розглядає найкращі практики, впроваджені в країнах Європейського Союзу, надає рекомендації для подальшого розвитку цифрового гуманізму як ключового напрямку розвитку європейського суспільства. У Європейському Союзі активно розробляються законодавчі акти, спрямовані на регулювання цифрового гуманізму. Мета дослідження – проаналізувати теоретичні і практичні аспекти європейських практик цифрового гуманізму, що полягає в поєднанні цифрових інновацій з гуманістичними цінностями та потребами людей. Мета дослідження – проаналізувати теоретичні і практичні аспекти європейських практик цифрового гуманізму, що полягає в поєднанні цифрових інновацій з гуманістичними цінностями та потребами людей. Предметом дослідження є європейські практики цифрового гуманізму. Об'єктом – вплив нових викликів на європейські практики цифрового гуманізму. Завдання дослідження: 1) з'ясувати законодавство Європейського Союзу про цифровий гуманізм; 2) проаналізувати європейські практики цифрового гуманізму; 3) сформулювати концепцію цифрового гуманізму у контексті глобальних викликів та використання досвіду ЄС для України. Дослідження європейських практик цифрового гуманізму сприяє урізноманітненню та розвитку самої концепції гуманізму, застосованої до сучасного цифрового світу. Рефлексія впливу технологій сприяє вивченню впливу цифрових технологій на людство та способи, якими можна забезпечити їхню гармонійну співпрацю з людськими цінностями та потребами. Розуміння, як культурні особливості впливають на розробку та використання цифрових технологій, а також як технології можуть впливати на культурні процеси. Дослідження європейських практик цифрового гуманізму допомагає у формулюванні політик та стратегій розвитку технологій з огляду на захист прав людини, прозорість та довіру.

Ключові слова: європейські практики, цифровий гуманізм, концепція цифрового гуманізму, гуманістичні цінності, цифрові інновації, сталий розвиток.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Європейські практики цифрового гуманізму охоплюють широкий спектр ініціатив та підходів, спрямованих на забезпечення технологічного розвитку, просування цифрової культури та інно-

вацій, а також захист прав та гідності людини в цифровому світі. Цифровий гуманізм – це концепція, що визнає важливість поєднання цифрового прогресу з гуманістичними цінностями, захищає права та гідність людини в цифровому світі, сприяє розвитку цифрової культури та використанню цифрових технологій для покращення якості життя. Цифровий гуманізм – це результат безпрецедентного зближення нашої складної культурної спадщини і техніки, яка стала безпрецедентним місцем спілкування. Конвергенція, яка замість простого воз'єднання стародавнього і сучасного перерозподіляє концепції, категорії та об'єкти, а також поведінку і практики, пов'язані з ними, у новому середовищі. Поняття «цифровий гуманізм» поєднує в собі два основні аспекти: цифрові технології та гуманістичні цінності. Це концепція, яка визнає важливість поєднання

Corresponding authors:

¹ Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні Запорізького національного університету (Запоріжжя, Україна)
E-mail: vitalina2006@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9588-7836>

² Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні Запорізького національного університету (Запоріжжя, Україна)
E-mail: valentinavoronkova236@gmail.com

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-0719-1546>

³ Запорізький національний університет (Запоріжжя, Україна)
E-mail: E-mail:tupakhina@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2920-1167>

⁴ Запорізький національний університет (Запоріжжя, Україна)
E-mail: sorokina.soc@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0058-1848>

технологічного прогресу з людськими потребами та цінностями. Основна ідея полягає в тому, щоб технології служили для покращення якості життя та добробуту людей, а не лише для досягнення технічних чи економічних цілей.

У контексті цифрового гуманізму, технології розглядаються як засіб досягнення гуманістичних цілей, таких як захист прав людини, підвищення якості життя, розвиток культури та освіти, підтримка соціальної справедливості та рівності. Цифровий гуманізм підкреслює важливість створення технологій, які враховують потреби та інтереси людей, і не порушують їхні права та свободи. У цифровому гуманізмі, наприклад, важливою є етична розробка та використання технологій, захист приватності та безпеки даних, забезпечення доступності та інклюзивності цифрових продуктів та послуг для всіх користувачів, а також створення сприятливого та емпатичного цифрового середовища. Отже, цифровий гуманізм наголошує на тому, що технології повинні бути спрямовані на досягнення гуманістичних цілей і служити благополуччю та розвитку суспільства.

Поняття «цифровий гуманізм» поєднує в собі два основні аспекти: цифрові технології та гуманістичні цінності. Це концепція, яка визнає важливість поєднання технологічного прогресу з людськими потребами та цінностями. Основна ідея полягає в тому, щоб технології служили для покращення якості життя та добробуту людей, а не лише для досягнення технічних чи економічних цілей. У контексті цифрового гуманізму, технології розглядаються як засіб досягнення гуманістичних цілей, таких як захист прав людини, підвищення якості життя, розвиток культури та освіти, підтримка соціальної справедливості та рівності. Цифровий гуманізм підкреслює важливість створення технологій, які враховують потреби та інтереси людей, і не порушують їхні права та свободи.

У цифровому гуманізмі, наприклад, важливою є етична розробка та використання технологій, захист приватності та безпеки даних, забезпечення доступності та інклюзивності цифрових продуктів та послуг для всіх користувачів, а також створення сприятливого та емпатичного цифрового середовища. Отже, цифровий гуманізм наголошує на тому, що технології повинні бути спрямовані на досягнення гуманістичних цілей і служити благополуччю та розвитку суспільства.

У контексті глобальних викликів, таких як зміни клімату, соціальні та економічні нерів-

ності, криза здоров'я, тероризм та інші, європейські практики цифрового гуманізму набувають ще більшого значення. Цифрові технології можуть бути використані для моніторингу змін клімату, ефективного управління ресурсами та зменшення викидів парникових газів, сприяючи досягненню глобальних цілей сталого розвитку. Розробка та впровадження цифрових ініціатив, спрямованих на підвищення доступності освіти, охорони здоров'я та інших соціальних послуг, може допомогти зменшити соціальні нерівності як на місцевому, так і на глобальному рівнях. Використання цифрових технологій для збору та аналізу даних може допомогти в управлінні кризовими ситуаціями, такими як епідемії або природні катастрофи, сприяючи швидкому реагуванню та координації зусиль. Розвиток цифрових технологій для виявлення та запобігання терористичним актам та кібератакам є важливим аспектом глобальної безпеки та боротьби зі злочинністю. Впровадження принципів цифрового гуманізму сприяє співпраці між країнами та регіонами у вирішенні глобальних проблем, сприяючи обміну даними, ресурсами та найкращими практиками. Отже, у контексті глобальних викликів, європейські практики цифрового гуманізму стають ключовим інструментом для досягнення сталого розвитку, зменшення нерівностей та ефективного управління кризовими ситуаціями на міжнародному рівні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, з яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор

Концепція цифрового гуманізму стала предметом досліджень та дискусій для багатьох вчених та експертів. Назвемо авторів, які внесли вагомий внесок у розвиток цієї теми:

1. Джонатан Зіттельман – професор медіа та комунікацій в Європейському університеті Віадріна у Франкфурті, досліджує взаємодію між людьми та технологіями, звертаючи увагу на цифровий гуманізм та етичні аспекти цього взаємодії.

2. Жозеф Вінтерс – французький філософ та соціолог, який досліджує вплив технологій на суспільство та людські відносини, вивчає питання етики використання технологій і активно сприяє розвитку ідей цифрового гуманізму.

3. Мануель Кастельс – іспанський соціолог, який вивчає технологічні трансформації та їх вплив на суспільство, розглядає питання взаємодії між людьми та технологіями з погляду цифрового гуманізму.

4. Йорген Рандерс – датський економіст, який досліджує сталість та зміни в економіці в контексті цифрової революції, вносить свій внесок у розуміння того, як цифрові технології можуть сприяти гуманістичному розвитку.

5. Сабіна Леісенер- німецька філософія, яка досліджує вплив технологій на культуру та суспільство, активно працює над розвитком ідей цифрового гуманізму та етичних аспектів використання технологій.

6. Ліна Джокубайті – литовська соціологія, яка спеціалізується на вивченні взаємодії між людьми та технологіями, досліджує питання впливу цифрового середовища на суспільство та пропонує шляхи підтримки гуманістичних цінностей у цифровій епохі.

7. Алессандра Д'Алессандро – італійська філософія, яка вивчає етичні аспекти використання технологій у сучасному суспільстві, сприяє розвитку концепцій цифрового гуманізму та поширенню усвідомленості про важливість захисту прав людини у цифровому середовищі.

Серед вітчизняних вчених слід виділити таких вчених, як В. Воронкова, В. Нікітенко, О. Кивлюк, Т. Коломоєць, Н. Метеленко, Р. Олексенко. Ці вчені та дослідники продовжують активно працювати над розумінням і розвитком цифрового гуманізму в контексті сучасного цифрового світу, допомагаючи сформулювати принципи та стратегії, які сприяють гармонійній взаємодії між людьми та технологіями. Вони внесли значний внесок у розуміння та розвиток концепції цифрового гуманізму та спрямовують свої зусилля на створення цифрового простору, що відповідає гуманістичним цінностям та інтересам людей.

Так, концепція цифрового гуманізму є предметом значних досліджень та дискусій серед вчених, експертів і практиків з різних галузей, таких як інформаційні технології, філософія, соціологія, етика, право та багато інших. Це відображає загальний інтерес до розвитку та впровадження технологій в спосіб, який враховує гуманістичні цінності та потреби людей. Дослідження в цій області включають аналіз філософських аспектів цифрової трансформації, вивчення соціальних впливів цифрових технологій на суспільство та культуру, розробку етичних стандартів для використання цифрових інструментів. Експерти досліджують способи забезпечення включності, захисту приватності та безпеки в цифровому середовищі, а також способи підтримки громадської участі та управління в цифрову епоху.

Дослідження і дискусії цифрового гуманізму відіграють важливу роль у формуванні стратегій розвитку технологій, законодавчих ініціатив та етичних норм у цифровому суспільстві, сприяючи створенню більш гуманної та стійкої цифрової майбутнього.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми є важливим етапом у дослідженнях та дискусіях щодо цифрового гуманізму. Деякі з невіршених аспектів можуть включати:

1. Питання про відповідальне використання ШІ у різних сферах життя, включаючи роботу, охорону здоров'я, освіту та інші. Це охоплює питання розподілу влади між людьми та машинами, прозорості алгоритмів, а також відповідальності за прийняття рішень.

2. Нерівний доступ до цифрових технологій та ресурсів може поглиблювати існуючі соціальні нерівності. Це вимагає розробки стратегій для забезпечення доступності та включеності всіх груп населення у цифровий світ.

3. З розвитком цифрових технологій зростає і загроза порушення приватності та безпеки даних, тому потрібно розробляти ефективні механізми захисту, які б враховували змінюючіся загрози та вимоги.

4. Впровадження роботизації та автоматизації виробництва та інших сфер може мати великий вплив на робочі місця та соціальну динаміку, тому потрібно досліджувати способи мінімізації негативних наслідків цих процесів та забезпечення соціальної захищеності працівників.

5. В контексті швидкого розвитку цифрових технологій, регульовані механізми часто відстають від інновацій, що вимагає розробляти адаптивні та ефективні стратегії регулювання, які б сприяли інноваціям, але при цьому забезпечували захист інтересів громадян та суспільства.

6. Збільшення обсягів даних та їх використання в різних сферах, таких як медицина, маркетинг, соціальні мережі тощо, породжує складні етичні питання, націлене на те, щоб розробляти етичні стандарти та правові рамки для збирання, зберігання та використання даних з урахуванням прав людини та її приватності.

7. Цифрові технології, такі як віртуальна реальність, розширена реальність, інтернет речей, все більше інтегруються у повсякденне життя, що вимагає зберігати баланс між використанням цих

технологій та збереженням людського контакту, спілкування та здорового способу життя.

8. Зростання технологічних можливостей вимагає розробки політик, які б сприяли інноваціям, але при цьому мінімізували ризики для суспільства та довкілля. Наприклад, важливо розглядати питання відповідального впровадження роботизації та автоматизації, а також розвитку етичних стандартів для використання штучного інтелекту та автономних систем.

9. Зростаюча важливість цифрових навичок у сучасному суспільстві потребує розвитку цифрової культури та освіти, у контексті якої важливо забезпечити доступ до якісної цифрової освіти для всіх груп населення та просувати цифрову грамотність як необхідний елемент освітньої програми.

10. Проблеми цифрового гуманізму перетинають межі країн та потребують міжнародного співробітництва та координації, тому важливо розвивати міжнародні стандарти, спільні ініціативи та обмін досвідом для ефективного вирішення цифрових викликів та проблем.

Ці аспекти вимагають подальшого дослідження, обговорення та розробки стратегій для досягнення більш гуманного та стійкого цифрового майбутнього. Вони важливі для подальшого розвитку та вдосконалення концепції цифрового гуманізму та її реалізації у сучасному світі.

Мета та формування цілей статті (постановка завдання) – проаналізувати теоретичні і практичні аспекти європейських практик цифрового гуманізму, що полягає в поєднанні цифрових інновацій з гуманістичними цінностями та потребами людей.

Завдання дослідження:

1) з'ясувати законодавство Європейського Союзу про цифровий гуманізм;

2) проаналізувати європейські практики цифрового гуманізму;

3) сформулювати концепцію цифрового гуманізму у контексті нових викликів та можливостей та використання досвіду ЄС для України.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів

1. Законодавство Європейського Союзу про цифровий гуманізм

Цифровий гуманізм – це концепція, яка об'єднує ідеї гуманізму з можливостями цифрових технологій та інформаційного суспільства. Основна ідея полягає в тому, щоб розвивати

технології, зберігаючи при цьому гуманістичні цінності та звертаючи увагу на людський аспект усіх інновацій. В центрі уваги знаходиться гуманістичні цінності – дотримання прав людини, гідності та рівності. Технології повинні сприяти покращенню якості життя людей і сприяти їхньому розвитку, а не ставати загрозою для них. Цифровий гуманізм покликаний просувати діалог щодо етичних питань, пов'язаних з використанням технологій, а також вимагає від розробників та користувачів приймати відповідальність за наслідки своїх дій. Технології повинні бути доступними для всіх, незалежно від їхнього соціального статусу, місця проживання чи інших характеристик. Цифровий гуманізм прагне зменшити цифрову нерівність і забезпечити інклюзивний доступ до цифрових ресурсів. Захист особистої інформації користувачів, контроль над даними та забезпечення їхньої безпеки є важливими аспектами цифрового гуманізму. Цифровий гуманізм ставить за мету не лише зручність чи ефективність, а й покращення якості життя, розвиток особистості та сприяння людському потенціалу. Цифровий гуманізм відображає потребу зберігати гуманістичні цінності у світі швидкого розвитку технологій, де деякі аспекти можуть здатися віддаленими від людських потреб та цінностей (Воронкова, Кивлюк, & Андрюкайтене, 2023).

Законодавство ЄС про цифровий гуманізм включає:

1. Забезпечення доступу до технологій, в основі якого розвиток та впровадження цифрових рішень з метою полегшення доступу до інформації, освіти, здоров'я та інших сфер життя.

2. Сприяння інклюзивності, в основі якого розробка інструментів та програм, які враховують потреби різних груп населення, зокрема людей з обмеженими можливостями, молоді, літніх людей тощо.

3. Захист приватності та безпеки, націлений на розробку та впровадження механізмів захисту особистих даних та забезпечення безпеки в онлайн-середовищі.

4. Підвищення цифрової грамотності, в основі якого забезпечення навичок та знань, необхідних для ефективного використання цифрових технологій, що сприяє активній участі в сучасному суспільстві.

5. Створення етичних цифрових стандартів, в основі якого розробка та впровадження етичних принципів у використанні цифрових технологій,

що сприяє відповідальному та морально обґрунтованому їх використанню.

6. Підтримка інновацій та підприємництва, от включає сприяння розвитку та імплементації цифрових інновацій через підтримку стартапів, досліджень та ініціатив у сфері цифрових технологій.

7. Забезпечення громадської участі, що включає залучення громадськості до процесу розробки та впровадження цифрових рішень, що враховує потреби та думку громадян. Ці завдання спрямовані на створення сучасного та гуманного цифрового суспільства, яке бере до уваги потреби та благо всіх його учасників.

Проаналізуємо основні закони країн ЄС, що включають розвиток цифрового гуманізму.

1. Загальний регламент з захисту даних (GDPR) (введений в 2018 році). Цей закон встановлює стандарти захисту приватності та обробки персональних даних в країнах Європейського Союзу. GDPR має на меті забезпечити права громадян на захист їхніх особистих даних та контроль над ними. Загальний регламент про захист даних (GDPR): Це основний європейський закон про захист особистих даних, що набрав чинності в 2018 році. GDPR надає громадянам більший контроль над їхніми особистими даними та встановлює обов'язки для організацій, які збирають та обробляють ці дані. Загальний регламент про захист даних (GDPR): Цей закон встановлює правила щодо збору, обробки та зберігання особистих даних громадян ЄС, а також визначає їхні права на контроль над своїми даними. GDPR також накладає вимоги щодо захисту даних і штрафи за порушення цих вимог.

2. Директива про авторське право в цифровому одноманітті (прийнята в 2019 році). Ця директива вводить нові правила щодо використання матеріалів в Інтернеті та способи компенсації авторів та правовласників. Директива про авторське право в цифровому одноманітті була прийнята Європейським Парламентом у 2019 році. Ця директива, також відома як «Директива про авторське право на цифровому ринку», призначена для адаптації правил авторського права до сучасних цифрових реалій, зокрема до особливостей розповсюдження та використання матеріалів в Інтернеті. Основні положення цієї директиви включають у себе: Створення обов'язкових правил щодо використання контенту: Директива встановлює нові правила для платформ з метою захисту авторських прав. Зокрема, вона перед-

бачає, що платформи, які надають доступ до великих обсягів авторських матеріалів, повинні укласти угоди з правовласниками для використання їхнього контенту. Впровадження фільтрів для контенту: Для захисту авторських прав, деякі платформи можуть бути зобов'язані використовувати фільтри для виявлення та блокування незаконного контенту. Забезпечення компенсації авторів та правовласників: Директива також передбачає механізми компенсації авторів та правовласників за використання їхнього контенту. Ця директива спричинила обговорення та дискусії через свої впливи на свободу вираження в Інтернеті та механізми контролю контенту. Однак, вона також має на меті захист авторських прав та забезпечення справедливої компенсації для творців контенту.

3. Директива про авторське право в цифровому один ринок (DSM Directive): Ця директива була прийнята з метою модернізації правил авторського права в цифрову епоху. Вона містить положення про захист авторських прав та сприяння інноваціям в інтернет-середовищі. Директива про авторське право в цифровому один ринок (DSM Directive): Ця директива встановлює нові правила щодо захисту авторських прав в інтернеті, зокрема стосовно платформ для обміну контентом. Вона має на меті забезпечити справедливую компенсацію авторам та правовласникам, а також захист від нелегального використання матеріалів в мережі.

4. Директива про цифрові права споживачів (прийнята в 2019 році). Ця директива створює правила для захисту прав споживачів у цифровому середовищі, зокрема, щодо цифрових контрактів та правил онлайн-торгівлі. Ця директива регулює права споживачів при покупках товарів та послуг через Інтернет, забезпечуючи їхню захищеність та права на повернення товарів. Стратегія «Цифровий один ринок» була анонсована Європейською Комісією у 2015 році з метою створення єдиного цифрового ринку в Європейському союзі. Стратегія Європейського Союзу з цифрового одноринкового цифрового майбутнього: Це стратегічний документ, який містить набір ініціатив та політичних пріоритетів для розвитку цифрового суспільства в ЄС, включаючи підтримку інновацій, цифрову освіту та захист прав споживачів у цифровому середовищі. Ця стратегія спрямована на забезпечення безперешкодного доступу до цифрових товарів та послуг для громадян та підприємств у всіх країнах ЄС, сприяння цифровому розвитку

та інноваціям. Реалізація стратегії «Цифровий один ринок» відбувається поетапно, і не було чітко визначених років завершення на момент останніх відомостей. Замість цього, пріоритетні завдання в рамках стратегії постійно переглядаються та адаптуються відповідно до змін у цифровій сфері та потребам ринку. Незважаючи на відсутність чіткого кінцевого терміну, стратегія «Цифровий один ринок» продовжує впливати на політику Європейського союзу у сфері цифрової економіки та розвитку інтернет-інфраструктури.

Ці законодавчі ініціативи є частиною стратегії Європейського Союзу щодо цифрової трансформації та захисту прав та свобод громадян у цифровому світі. Ці законодавчі ініціативи прагнуть створити баланс між розвитком цифрових технологій та захистом прав та свобод людей у цифровому світі, сприяючи розвитку цифрового гуманізму. У країнах Європейського Союзу (ЄС) існують різні закони, політики та практики, які спрямовані на розвиток цифрового гуманізму. Деякі з найбільш відомих законів та ініціатив включають:

Країни ЄС приділяють велику увагу законодавчим ініціативам щодо: 1) регулювання штучного інтелекту, спрямованими на забезпечення етичного та відповідального використання цієї технології; 2) забезпечення цифрової безпеки. Це включає в себе прийняття законів та нормативних актів, які встановлюють вимоги до захисту інформації та інфраструктури від кібератак та інших цифрових загроз; 3) країни Європи розробляють закони та політики, спрямовані на захист інтернет-свободи та прав людини в онлайн-середовищі, забезпечуючи доступ до інформації та свободу вираження думок без перешкод; 4) Європейські країни активно інвестують у розвиток цифрових інфраструктур, таких як швидкі інтернет-з'єднання, цифрові платформи та інші технології, що сприяють розвитку цифрової економіки та суспільства в цілому; 5) Європейські уряди розробляють різноманітні програми та ініціативи для підтримки цифрових інновацій, включаючи фінансову підтримку, акселератори та інкубатори стартапів, а також сприяння співпраці між галузевими гравцями та академічними установами; 6) упроваджено Директиву про порівняльну рекламу (UCP Directive), яка регулює та встановлює правила стосовно порівняльних заяв у рекламі, з метою забезпечення точності та прозорості в рекламних повідомленнях; 7) Регламент про безпеку мереж і інфор-

мації (NIS Directive), що встановлює правила та вимоги щодо забезпечення цифрової безпеки важливих мереж та інформаційних систем, таких як мережі електрозв'язку та основні послуги. Він має на меті забезпечити високий рівень захисту від кіберзагроз та інцидентів. Ці закони є лише деякими з численних законодавчих актів ЄС, які регулюють цифрову сферу та сприяють розвитку цифрового гуманізму в Європі. Ці закони та ініціативи створюють основу для сталого розвитку цифрового суспільства в Європі, сприяючи інноваціям, захисту прав громадян та гармонійному поєднанню технологічного прогресу з гуманістичними цінностями. Ці закони та ініціативи створюють правову базу та рамки для розвитку цифрового суспільства в Європейському Союзі, забезпечуючи захист прав громадян, просування інновацій та розвиток цифрових технологій в гармонії з гуманістичними цінностями (Воронкова, Кивлюк, & Андрюкайтене, 2023).

2. Європейські практики цифрового гуманізму

Європейські практики цифрового гуманізму охоплюють широкий спектр ініціатив та підходів, спрямованих на забезпечення технологічного розвитку, просування цифрової культури та інновацій, а також захист прав та гідності людини в цифровому світі. В Європі вже досить активно впроваджуються практики цифрового гуманізму. Європейський Союз впроваджує строгі правила щодо захисту особистих даних, такі як Загальний регламент про захист даних (GDPR). Цей регламент забезпечує контроль над власною інформацією для кожного громадянина ЄС та вимагає від компаній дотримуватися високих стандартів збереження та обробки даних. Європейські практики цифрового гуманізму активно просувають ініціативи зі збільшення доступності цифрових технологій для всіх груп населення, включаючи людей з інвалідністю та малозабезпечених груп. У контексті європейських практик активно розробляються та впроваджуються етичні стандарти для регулювання використання штучного інтелекту. Наприклад, Європейська комісія презентувала свій план з етичного ШІ, який включає принципи прозорості, відповідальності та розумний підхід до регулювання. Європейські країни активно залучають громадськість до дискусій щодо розвитку технологій та їхнього впливу на суспільство. Це включає проведення публічних консультацій, форумів та обговорень, щоб забезпечити широкий діапазон думок та поглядів.

Європейські університети та дослідницькі організації активно працюють над дослідженнями в галузі цифрової етики та гуманізму. Ці дослідження сприяють розвитку кращого розуміння та впровадженню принципів цифрового гуманізму в практику. Загалом, Європа зосереджується на тому, щоб розвивати цифрові технології з урахуванням гуманістичних цінностей та враховувати потреби людей у цифровому суспільстві (Воронкова, Кивлюк, & Андрюкайтене, 2023).

1. Франція – Loi pour une République numérique (Закон для цифрової республіки) прийнятий у 2016 році містить ряд положень щодо цифрової свободи, доступу до інтернету та цифрового права. Він також встановлює обов'язки для уряду щодо відкритих даних та визначає правила для інтернет-провайдерів та платформ відносно захисту приватності та свободи в мережі.

2. Німеччина – Netzwerkdurchsetzungsgesetz (Закон про забезпечення мережі) прийнятий у 2017 році, встановлює вимоги до соціальних мереж щодо видалення нелегального контенту, зокрема пропаганди насильства та ненависті, протягом короткого строку після отримання сигналу про порушення.

3. Італія – Codice dell'amministrazione digitale (Кодекс цифрового управління) прийнятий у 2005 році і періодично оновлюється, встановлює норми та вимоги щодо цифрового управління в публічному секторі. Він містить положення про електронне урядування, електронну ідентифікацію та використання електронних послуг уряду.

4. Швеція – Lag (2018:1197) om elektronisk kommunikation (Закон про електронні комунікації) прийнятий у 2018 році встановлює правила та норми щодо електронних комунікацій, включаючи захист приватності користувачів, умови надання послуг і споживчі права. Ці закони представляють лише деякі з численних правових актів, які регулюють цифрову сферу в різних країнах Європи. Новий цифровий гуманізм відображає сучасні виклики та можливості, що виникають у цифровому суспільстві, і спрямований на побудову гармонійного та людино-орієнтованого цифрового простору. Європейські країни активно розвивають практики цифрового гуманізму, об'єднуючи принципи гуманізму з інноваціями у сфері інформаційних технологій.

Європейські країни активно інвестують у цифрову освіту, забезпечуючи доступність навчальних програм та ініціатив для розвитку навичок у сфері інформаційних технологій для всіх шарів

населення. Багато країн Європи впроваджують цифрові технології для полегшення взаємодії між громадянами та урядовими органами. Це включає в себе онлайн-сервіси для подання декларацій, отримання дозволів та інші форми електронного адміністрування. Європейські країни активно розвивають цифрові технології у медичній сфері, включаючи електронні медичні картки, телемедицину та інші інновації, які сприяють покращенню доступності та якості медичних послуг. У контексті європейських практик цифрового гуманізму активно розвивається цифрова культура та творчість, яка включає ініціативи у сфері цифрового мистецтва, літератури та інших сфер культурного життя. Деякі країни в Європі розробляють етичні стандарти для розвитку та використання штучного інтелекту, щоб забезпечити відповідність цих технологій гуманістичним цінностям. Ці приклади свідчать про те, що цифровий гуманізм активно розвивається в Європі і стає все більш важливим аспектом суспільного розвитку (Кивлюк, Воронкова, Нікітенко, 2023).

3. Концепція нового цифрового гуманізму у контексті викликів і можливостей: досвід ЄС для України

Концепція нового цифрового гуманізму в умовах сучасних викликів та можливостей визначається потребою адаптації гуманістичних принципів до швидкого розвитку технологій та зростаючих викликів, пов'язаних із цим. Штучний інтелект (ШІ) стає частиною повсякденного життя, але разом з цим виникають нові етичні питання. Новий цифровий гуманізм має ставити за мету розробку та впровадження ШІ в рамках етичних норм, що сприяє забезпеченню безпеки та справедливості. Європейські країни розробляють та пропагують етичні принципи розробки та використання ШІ, щоб забезпечити відповідність нормам гуманістичного мислення. Країни Європи активно співпрацюють у сфері етики ШІ, створюючи робочі групи та форуми для обговорення етичних аспектів використання та розвитку цих технологій. У світі, де обмін даними стає все більш важливим, новий цифровий гуманізм покликаний забезпечувати захист приватності користувачів та зберігання їхніх даних у безпечному середовищі. Новий цифровий гуманізм спрямований на забезпечення доступності цифрових технологій для всіх шарів суспільства. Це також означає розвиток цифрової освіти, яка дозволить людям розуміти та ефективно використовувати технології. Компанії повинні приді-

ляти увагу своєму соціальному впливу та відповідальності за наслідки своєї діяльності на людей та суспільство в цілому. Новий цифровий гуманізм підтримує розвиток бізнесу, який сприяє соціальному прогресу та добробуту. Цифровий гуманізм підтримує розробку технологій, спрямованих на вирішення глобальних проблем, таких як зміна клімату, боротьба з бідністю та нерівністю, поліпшення якості охорони здоров'я тощо. Цифровий гуманізм у нових умовах стає важливішим, оскільки цифрові технології все більше проникають у всі сфери життя та можуть мати значний вплив на наше суспільство та існування. Розвиток цифрового гуманізму допоможе забезпечити, що ці технології працюють на благо людства та сприяють розвитку гуманістичних цінностей. У контексті сучасних викликів та можливостей, концепція нового цифрового гуманізму стає особливо актуальною. Європейські країни розвивають ініціативи, спрямовані на збереження та просування культурного різноманіття в інтернеті та цифрових медіа, забезпечуючи доступ до мовних та культурних ресурсів (Кивлюк, Воронкова, Нікітенко, 2023).

Усі ці практики відображають стрімкий розвиток цифрового гуманізму в Європі, що спрямований на забезпечення балансу між технологічними можливостями та гуманістичними цінностями в сучасному світі. Громадський діалог і консультації: Німеччина активно використовує механізми громадського діалогу та консультацій зі співучастю громадськості, науково-дослідницьких установ, громадянського суспільства та промислових партнерів для формування концепції цифрового гуманізму. Це дозволяє врахувати різноманітні голоси та погляди на цю тему. Німеччина має великий потенціал у сфері науки та досліджень, і це використовується для розробки концепцій та стратегій з цифрового гуманізму. Інвестиції у дослідницькі проекти та наукові програми сприяють формуванню інноваційних підходів до вирішення етичних та гуманістичних питань у цифровому середовищі. Німеччина має строге законодавство з охорони даних та приватності, що сприяє формуванню цифрового середовища, яке дотримується принципів гуманізму. Розвиток нових законів і правил, спрямованих на захист прав користувачів та забезпечення етичного використання технологій, є одним із способів формування концепції цифрового гуманізму. Німеччина активно підтримує розвиток інновацій та стартапів у сфері цифрових технологій. Програми

фінансування та підтримки допомагають стимулювати розвиток технологій, які сприяють гуманістичним цінностям та громадському благополуччю. Німеччина активно співпрацює з іншими країнами та міжнародними організаціями у сфері цифрового гуманізму. Відкритий обмін досвідом та ініціативами допомагає враховувати найкращі практики та інноваційні рішення для вирішення сучасних викликів. Узагальнюючи, концепція нового цифрового гуманізму в Німеччині формується через широкий спектр заходів, які включають громадський діалог, наукові дослідження, законодавчі ініціативи, підтримку інновацій та міжнародну співпрацю. Це допомагає забезпечити розвиток цифрових технологій, які відповідають гуманістичним цінностям та сприяють благополуччю суспільства (Метеленко, Нікітенко, Васильчук, Каганов, & Воронкова, 2023).

У Франції концепція нового цифрового гуманізму є актуальною і формується в контексті сучасних викликів та можливостей. Франція активно працює над визначенням етичних стандартів для розвитку та використання ШІ. Наприклад, у 2018 році президент Франції Емманюель Макрон запропонував створення міжнародного комітету експертів для розробки етичних принципів в сфері ШІ. Франція розвиває програми з підвищення рівня цифрової грамотності серед своїх громадян. Це включає в себе навчальні програми в школах та університетах, а також ініціативи для дорослих, спрямовані на навчання використанню цифрових технологій. Франція активно працює над законодавчими та регуляторними ініціативами для захисту приватності та особистих даних громадян. Прикладом може бути Закон про захист особистих даних та приватне життя (*Loi informatique et libertés*), який встановлює правила для обробки особистих даних. Франція сприяє розвитку цифрових інновацій та стартапів через різноманітні програми фінансування, інкубатори та акселератори. Це допомагає стимулювати розвиток технологій, що відповідають гуманістичним цінностям. Франція працює над забезпеченням включеності та доступності цифрових технологій для всіх громадян, зокрема для людей з обмеженими можливостями та маргіналізованих груп населення. Узагальнюючи, Франція активно розвиває концепцію нового цифрового гуманізму, звертаючи увагу на етичні принципи, цифрову грамотність, захист особистих даних, підтримку інновацій та включеність у цифрове суспільство. Це допомагає забезпечити розвиток

цифрових технологій, які сприяють гуманістичним цінностям цифрового гуманізму.

У Бельгії спостерігається активний розвиток концепції цифрового гуманізму, у контексті якої враховуються сучасні виклики та можливості. Європейські практики цифрового гуманізму Бельгії приділяють значну увагу захисту особистих даних та приватності громадян. Законодавство про захист даних, включаючи виконання Загального регламенту про захист даних (GDPR), гарантує високий рівень конфіденційності та контролю за особистою інформацією. Бельгія активно працює над підвищенням рівня цифрової грамотності серед населення. Це включає в себе навчальні програми в школах та університетах, а також ініціативи для дорослих, спрямовані на навчання використанню цифрових технологій. Європейські практики Бельгії підтримують розвиток цифрових інновацій та стартапів через різноманітні програми фінансування, інкубатори та акселератори. Це сприяє стимулюванню розвитку технологій, які сприяють гуманістичним цінностям. Бельгія також працює над визначенням етичних принципів в сфері Штучного Інтелекту. Це включає в себе обговорення етичних аспектів використання та розвитку ШІ, а також розробку рекомендацій та стандартів. Бельгія активно співпрацює з іншими країнами та міжнародними організаціями у сфері цифрового гуманізму. Це допомагає обмінюватися досвідом та найкращими практиками, що сприяють подальшому розвитку цієї концепції. Бельгія активно розвиває концепцію цифрового гуманізму, враховуючи заходи з захисту приватності, цифрової освіти, підтримки інновацій та співпраці з іншими країнами. Це допомагає створити цифрове середовище, яке відповідає гуманістичним цінностям та сприяє розвитку суспільства (Метеленко, Васильчук, Каганов, Нікітенко, Воронкова, 2023).

Багато інших країн Європейського Союзу також активно працюють над упровадженням європейських практик цифрового гуманізму. Приведемо приклади інших країн ЄС. Швеція відома своєю високою рівнем цифрової грамотності та інноваційним підходом до розвитку технологій, активно працює над забезпеченням включеності та доступності цифрових послуг для всіх громадян. Нідерланди також відомі своїми інноваціями у сфері цифрових технологій сприяють розвитку етичних стандартів у сфері штучного інтелекту та захисту приватності громадян. Данія відома своїм прогресивним підходом до

цифрової трансформації суспільства, активно розвиває цифрові сервіси для громадян та підтримує розвиток етичних стандартів у сфері технологій. Фінляндія славиться своїм підходом до освіти та цифрової грамотності, активно впроваджує цифрові технології в освітній процес та сприяє розвитку інновацій у цифровому секторі. Ірландія відома своїм інформаційним сектором та інноваційними підприємствами у сфері технологій, активно працює над захистом особистих даних та сприяє розвитку цифрових навичок серед населення. Іспанія активно розвиває інноваційний підхід до захисту приватності та особистих даних в цифровому середовищі, вкладає зусилля в забезпечення доступності та включеності цифрових послуг для всіх шарів населення. Австрія відома своєю підтримкою малого та середнього бізнесу у сфері цифрових технологій, активно розвиває цифрові інфраструктури та сприяє інноваційним проектам, які спрямовані на покращення якості життя громадян. Польща розвиває стратегії цифрової трансформації та підтримує розвиток цифрових навичок серед своїх громадян, активно впроваджує нові технології у сфері освіти, охорони здоров'я та громадської адміністрації. Чехія сприяє розвитку технологічних стартапів та інноваційних проектів у сфері цифрових технологій, активно підтримує ініціативи, спрямовані на захист особистих даних та приватності громадян. Італія відома своїм підходом до розвитку електронного урядування та цифрової адміністрації, активно розвиває цифрові послуги для громадян та підприємств і забезпечує їхню доступність та ефективність. Усі ці країни ЄС демонструють активність у розвитку цифрового гуманізму, розробці етичних стандартів, захисті приватності та просуванні цифрової грамотності. Це допомагає створити цифрове середовище, яке відповідає гуманістичним цінностям та сприяє розвитку суспільства. Зважаючи на різноманітність країн Європейського Союзу, кожна з них вносить свій власний унікальний внесок у розвиток концепції цифрового гуманізму. Ці країни відіграють важливу роль у формуванні концепції цифрового гуманізму в Європейському Союзі. Їхні ініціативи та стратегії спрямовані на створення сучасного цифрового середовища, яке забезпечує захист прав та інтересів громадян, підтримує інновації та сприяє сталому розвитку суспільства (Нікітенко, Метеленко, Воронков, & Васильчук, 2023).

Досвід країн ЄС є надзвичайно цінним для України. Україна також активно розвиває концепцію цифрового гуманізму, пристосовуючи її до своїх умов та потреб:

1. Україна зосереджується на розвитку інформаційного суспільства та цифрової трансформації економіки, що включає в себе розробку та впровадження цифрових технологій у громадські послуги, бізнес-процеси та освіту та сприяє цифровій трансформації суспільства.

2. Уряд України працює над законодавчими та регуляторними ініціативами для захисту особистих даних та приватності громадян. Прийняття Закону «Про захист персональних даних» узгоджується з європейськими стандартами GDPR, активно розвиває цифрові навички серед своїх громадян, зокрема програми з цифрової грамотності в школах, університетах та для дорослих.

3. Україна має динамічну інноваційну сцену, яка включає розвиток технологічних стартапів у різних сферах, від програмного забезпечення до інтернету речей, державні та приватні ініціативи сприяють розвитку інноваційних проектів та створенню сприятливого клімату для бізнесу.

4. Україна активно використовує цифрові технології у громадській сфері, зокрема в електронному урядуванні, охороні здоров'я, освіті та інших сферах, що допомагає покращити доступність та якість послуг для громадян.

5. Україна активно впроваджує цифрові інструменти для підвищення громадянської участі та взаємодії з урядом. Електронні платформи для збору громадської думки, електронні петиції та інші інструменти дозволяють громадянам активно приймати участь у прийнятті рішень та впливати на політичний процес.

6. Україна активно інвестує у розвиток цифрової інфраструктури, зокрема високошвидкісного інтернету та мобільного зв'язку, що сприяє забезпеченню доступності цифрових послуг для всіх населених пунктів країни та підвищенню конкурентоспроможності економіки.

7. Україна активно впроваджує цифрові інновації у сфері охорони здоров'я та освіти, електронні медичні карти, онлайн-платформи для навчання та інші цифрові рішення допомагають покращити якість надання послуг у цих галузях.

8. Україна звертає увагу на запобігання цифровому поділу між різними соціальними та географічними групами населення, розвиток програм та проектів, спрямованих на зменшення

цього поділу, дозволяє забезпечити рівний доступ до цифрових можливостей для всіх громадян.

9. Україна активно співпрацює з міжнародними партнерами та організаціями для обміну досвідом та адаптації найкращих практик у сфері цифрового гуманізму.

Це дозволяє країні використовувати міжнародний досвід для покращення своїх стратегій та програм у цій сфері. Таким чином, можемо відмітити, що Україна продовжує активно розвивати концепцію цифрового гуманізму, зосереджуючись на впровадженні цифрових технологій для підвищення якості життя громадян, покращення дієвості державних послуг та сприяння інноваціям у різних сферах суспільства. Узагальнюючи, Україна активно розвиває концепцію цифрового гуманізму, ставлячи перед собою завдання забезпечити захист прав та інтересів громадян у цифровому середовищі, підвищити рівень цифрової грамотності, стимулювати інновації та розвиток цифрової інфраструктури. Це сприяє створенню сучасного та конкурентоспроможного суспільства, яке враховує гуманістичні цінності та інтереси громадян (Нікітенко, Метеленко, Шапуров, 2022).

Висновки

Європейські практики цифрового гуманізму у контексті глобальних викликів мають як теоретичне, так і практичне значення. Дослідження європейських практик цифрового гуманізму сприяє урізноманітненню та розвитку самої концепції гуманізму, застосованої до сучасного цифрового світу. Рефлексія впливу технологій сприяє вивченню впливу цифрових технологій на людство та способи, якими можна забезпечити їхню гармонійну співпрацю з людськими цінностями та потребами. Розуміння, як культурні особливості впливають на розробку та використання цифрових технологій, а також як технології можуть впливати на культурні процеси. Дослідження європейських практик цифрового гуманізму допомагає у формулюванні політик та стратегій розвитку технологій з огляду на захист прав людини, прозорість та довіру. Розуміння кращих практик гуманізації цифрових технологій може сприяти розробці нових продуктів та послуг, які краще відповідають потребам суспільства. Зміцнення цифрової грамотності включає інформування громадськості про принципи цифрового гуманізму, допомагає зміцнити цифрову грамотність та свідоме використання технологій. Розміщення цифрового гуманізму у контексті глобальних викликів сприяє міжнародному обміну досвідом

та співробітництву у розробці міжнародних стандартів та норм, що стосуються етичного використання технологій. «Європейські практики цифрового гуманізму у контексті глобальних викликів» має важливе теоретичне значення для розвитку концепції гуманізму в цифровому віці та практичне значення для розробки політик, технологічних рішень та сприяння міжнародному співробітництву в цифровій сфері. Вивчення європейських практик цифрового гуманізму допомагає виявляти етичні аспекти в розробці та застосуванні технологій, забезпечуючи високі стандарти безпеки, приватності та справедливості. Розробка цифрових продуктів та сервісів за принципами гуманізму сприяє збереженню психічного та фізичного здоров'я користувачів, уникненню шкідливої залежності та забезпеченню їхнього загального благополуччя. Впровадження цифрових технологій з урахуванням гуманістичних принципів сприяє розвитку рівних можливостей для всіх соціальних груп, включаючи особи

з інвалідністю та меншини. Інтеграція цифрових інновацій з фокусом на гуманістичних цінностях дозволяє досягати економічного розвитку, зберігаючи природні ресурси та забезпечуючи сталість екосистем. Розвиток цифрового гуманізму може мати значний вплив на політичні процеси, забезпечуючи більшу прозорість, участь громадськості та захист прав людини у цифровій сфері. Захист культурної різноманітності: Врахування гуманістичних принципів у розробці цифрових технологій сприяє збереженню та захисту культурної різноманітності, запобігаючи її асиміляції або спотворенню. Цінності нового цифрового гуманізму відображають сучасні вимоги та потреби суспільства у цифрову еру і спрямовані на створення збалансованого, відкритого та стійкого цифрового світу для всіх людей. Ці практичні аспекти підкреслюють важливість впровадження цифрового гуманізму в сучасному світі, де технології відіграють все більш значущу роль у нашому житті.

Список використаних джерел

Воронкова Валентина, Кивлюк Ольга, & Андрукайтене Регіна. Еволюція від активного відповідального громадянства до цифрового в контексті критичного мислення: досвід країн ЄС. *Humanities studies : Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishinghouse "Helvetica", 2023. 14 (91). P. 23–34.

Кивлюк О.П., Воронкова В.Г., Нікітенко В.О. Цифрові права людини як вираження цифрових атрибутів: соціально-філософське обґрунтування. Освітній дискурс: збірник наукових праць / голов. ред. О.П.Кивлюк. Київ : ТОВ «Науково-інформаційне агентство «Наука-технології-інформація». 2023. Випуск 44 (4–6). С. 7–22.

Метеленко Наталя, Нікітенко, Віталіна, Васильчук, Геннадій, Каганов, Юрій, & Воронкова, Валентина. Цифрова трансформація освіти як тенденція розвитку освітніх реформ та процес соціальних і культурних змін. *Humanities studies : Collection of Scientific Papers* / Ed.V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishinghouse "Helvetica", 2023. 16 (93). P. 122–134

Метеленко Наталя, Васильчук Геннадій, Каганов Юрій, Нікітенко Віталіна, Воронкова Валентина. Формування цифрових компетентностей в контексті викладання «цифрової гуманітаристики». *Humanities studies : Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house "Helvetica", 2023. 17 (94). P. 116–126

Нікітенко Віталіна, Метеленко Наталя, Воронкова Валентина, & Васильчук Геннадій. Концепція трансформації освітньої парадигми, орієнтованої на потреби та «освіту впродовж всього життя». *Humanities studies : Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishinghouse "Helvetica", 2023. 14 (91). P. 93–101.

Нікітенко, Віталіна, Метеленко, Наталя, & Шапуров, Олександр. Концепція цифрової трансформації як чинник підтримки сталого екологічного, соціального та економічного розвитку. *Humanities studies : Collection of Scientific Papers* / Ed.V. Voronkova. Zaporozhzhia: Publishing house "Helvetica", 2022. 12 (89). P. 142–152.

REFERENCES

Voronkova Valentyna, Kivliuk Olha, & Andriukaitene Regina (2023). Evolution from Active Responsible Citizenship to Digital Citizenship in the Context of Critical Thinking: The Experience of EU Countries. *Humanities studies : Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishinghouse "Helvetica". 14 (91). 23–34.

Kivliuk O.P., Voronkova V.G., Nikitenko V.O. (2023). Digital human rights as an expression of digital attributes: socio-philosophical substantiation. *Educational discourse: a collection of scientific papers* / edited by O.P. Kivliuk. Kyiv: Scientific and Information Agency "Science-Technology-Information" LLC. 44 (4–6). 7–22.

Metelenko Nataliia, Nikitenko Vitaliia, Vasylchuk Hennadii, Kahanov Yurii, & Voronkova Valentyna (2023). Digital transformation of education as a trend in the development of educational reforms and a process of social and cultural change. *Humanities studies : Collection of Scientific Papers* / Ed.V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishinghouse "Helvetica". 16 (93). 122–134

Metelenko Nataliia, Vasylchuk Hennadii, Kahanov Yurii, Nikitenko Vitaliia, Voronkova Valentyna (2023). Formation of digital competences in the context of teaching “digital humanities”. Humanities studies : Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house “Helvetica”, 2023. 17 (94). P. 116–126

Nikitenko Vitalina, Metelenko Natalia, Voronkova Valentyna, & Vasylchuk Hennadii. The concept of transformation of the educational paradigm based on needs and “lifelong learning”. Humanities studies : Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishinghouse “Helvetica”. 14 (91). 93–101.

Nikitenko, Vitalina, Metelenko, Natalia, & Shapurov, Oleksandr (2022). The concept of digital transformation as a factor in supporting sustainable environmental, social and economic development. Humanities studies : Collection of Scientific Papers / Ed.V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house “Helvetica”. 12 (89). 142–152.

NIKITENKO, VITALINA – Doctor of Philosophy (D.Sc.),
Professor of the Department of Management and Administration,
Y. M. Potebnya Engineering Education and Scientific Institute
of Zaporizhzhia National University (Zaporizhzhia, Ukraine)
E-mail: vitalina2006@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9588-7836>

VALENTYNA, VORONKOVA – Doctor of Philosophy (D.Sc.),
Professor, Academician of the Academy of Higher Education of Ukraine,
Head of the Department of Management and Administration,
Y. M. Potebnya Engineering Education and Scientific Institute
of Zaporizhzhia National University (Zaporizhzhia, Ukraine)
E-mail: valentinavoronkova236@gmail.com
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-0719-1546>

OLENA, TUPAKHINA – Doctor of Philology, Professor,
Vice-Rector for Scientific and Pedagogical Work, International and Project Activities,
Zaporizhzhia National University (Zaporizhzhia, Ukraine)
E-mail: tupakhina@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2920-1167>

OLEKSANDRA, SOROKINA – Candidate of Philosophical Sciences,
Associate Professor of Sociology Department,
Zaporizhzhia National University (Zaporizhzhia, Ukraine)
E-mail: sorokina.soc@gmail.com
ORCID <https://orcid.org/0000-0003-0058-1848>

EUROPEAN PRACTICES OF DIGITAL HUMANISM IN THE CONTEXT OF GLOBAL CHALLENGES

Abstract

In the context of global challenges, this article delves into European strategies concerning digital humanism, focusing on how digital technologies can be harmonized with human values. The authors scrutinize a range of European initiatives aimed at fostering a balanced interaction between individuals and technology. Key themes under examination include the ethical considerations surrounding artificial intelligence, safeguarding privacy in online realms, promoting digital literacy, and ensuring equitable access to information resources. By evaluating successful endeavors within the European Union, the article furnishes recommendations for advancing digital humanism as a pivotal aspect of European societal progression. The legislative efforts within the European Union targeting digital humanism are also explored. The study aims to dissect both the theoretical underpinnings and practical applications of European digital humanism, which seek to integrate digital advancements with humanistic principles and societal necessities. The subject of inquiry encompasses the European approaches to digital humanism, while the object of analysis revolves around the evolving challenges impacting these practices. Research objectives include: 1) examining European Union legislation pertaining to digital humanism; 2) scrutinizing various European strategies embodying digital humanism; and 3) conceptualizing the notion of digital humanism within the global context of challenges, with a focus on leveraging EU experiences for the benefit

of Ukraine. The exploration of European digital humanism practices contributes to the enrichment and expansion of the concept of humanism in the contemporary digital landscape. Moreover, by contemplating the repercussions of technology, this study sheds light on how digital innovations can align with humanistic values and requirements. It also investigates the influence of cultural dynamics on the development and utilization of digital technologies, as well as the reciprocal impact of technology on cultural evolution. Ultimately, an examination of European digital humanism practices facilitates the formulation of policies and strategies geared towards technology development, with a steadfast commitment to upholding human rights, fostering transparency, and nurturing trust within society.

Keywords: European practices, digital humanism, concept of digital humanism, humanistic values, digital innovations, sustainable development.

© The Author(s) 2024

This is an open access article under
the Creative Commons CC BY license

Received date 15.01.2024

Accepted date 01.02.2024

Published date 15.02.2024

How to cite: Віталіна, Нікітенко, Валентина, Воронкова, Олена, Тупахіна, Олександра, Сорокіна. Європейські практики цифрового гуманізму у контексті глобальних викликів. *Humanities studies : Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house “Helvetica”, 2024. 18 (95). P. 52–64.

doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-18-95-06>